

בְּרָכָה הַכֹּל תִּיבִים, וּבְלִבְדוֹ שִׁדְעוּ
אֶת מִי מְבָרְכִים, וְזֶהוּ וְנִהְרֵוּ אֵלָיו
כָּל הַגּוֹיִם. בָּא רַבִּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּ.
אָמַר, כַּמָּה יָפֵה דְבַר זֶה וּמְתוּק
לְחָף.

עֲבָשׁוּ יֵשׁ לְדִיק, אִם אַחֲרֵית הַיָּמִים
הַזֶּה הִיא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה מִמֶּשׁ, מַה
זֶה הֵר בֵּית ה' ? הִיָּה לוֹ לְכַתֵּב כָּף:
וְהִיָּה אַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה
בְּרֹאשׁ הַהָרִים. מַהוּ בְּאַחֲרֵית
הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הֵר בֵּית ה' ? אָמַר
לוֹ, אַחֲרֵית הַיָּמִים הוּא הַעֵץ שֶׁל
הַכֹּל, מֵרֵאשׁוֹ וְעַד סוֹפוֹ, שֶׁהוּא עֵץ
טוֹב וְרַע. וּבָא הַפְּסוּק לְבָרֵךְ
בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, וְהוֹצִיא הֵר בֵּית
ה', זֶה טוֹב בְּלִי רַע. הֵר בֵּית ה'
וְדָאֵי שְׂאִין שֶׁם חֲלָק לְצַד הָאֲחֵר,
שֶׁהָרִי נִבְחַר הֵר בֵּית ה' מִתּוֹךְ
הַעֵץ, שֶׁהוּא אַחֲרֵית הַיָּמִים. וְזוֹהִי
כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, שֶׁהוּא נִכּוֹן בְּרֹאשׁ
הַהָרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲשֶׁרִי הַדְּרָף הַזֶּה
שֶׁנִּזְכְּנוּ לְדַבֵּר הַזֶּה. אָמַר לוֹ, מִמִּי
שֶׁמַּעֲתָ אוֹתוֹ ? אָמַר לוֹ, יוֹם אֶחָד
הַיִּיטִי הוֹלֵף בְּדֶרֶף וְשֶׁמַּעֲתִי
וְרֵאִיתִי אֶת רַב הַמְּנוּנָא סְבָא (לְרַבִּי
שֶׁמַּעוּן) שֶׁהִיָּה דוֹרֵשׁ אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה
לְרַב אַחָא. וּכְיִןן שֶׁשֶׁמַּעֲתִי,
שֶׁמַּחֲתִי בּוֹ, וְשֶׁמַּרְתִּי אוֹתוֹ צְרוּר
בְּכַנְף לְבוּשִׁי שְׂלֵא יְסוּר מִמֶּנִּי
לְעוֹלָמִים. אָמַר לוֹ, וְדָאֵי שְׁדַבֵּר
קְדוּשׁ זֶה נְאוּר מִהַמְּנוּרָה
הַקְּדוּשָׁה. אֲשֶׁרִי הַדוּר שֶׁעֲמוּדֵי
הָעוֹלָם וְתוֹמְכֵי שׁוּרִים בְּתוֹכּוֹ,
וְאִם אַתָּה צוֹרֵר אֶת הַדְּבַר הַזֶּה
בְּקֶשֶׁר אֶחָד שְׂלֵא יְסוּר מִמֶּךָ - אֲנִי
אֶצְרֹר אוֹתוֹ בְּשִׁלְשִׁים אוֹ
בְּאַרְבָּעִים קְשָׁרִים בְּכִיטֵי שְׂלֵא
יְסוּר מִמֶּנִּי לְעוֹלָמִים.

עַל אוֹתוֹ דְּבַר שֶׁהָרָאָה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּף הוּא לְמִשְׁה, מִשׁוּם שֶׁאֵף עַל
גַּב שִׁישְׂרָאֵל חָטְאוּ לְפָנָיו בְּכָל דוּר
וְדוּר, לֹא רָצָה מִי שִׁיאֲמַר עֲלֵיהֶם
לְשׁוֹן הָרַע. מִנֵּין לָנוּ? מִהוֹשַׁע,

דְּנִשְׁיִם וּקְטַנִּים פְּטוּרִין מִן הַמַּצּוֹת, בְּכּוֹס
דְּבְרָכָה הַכֹּל חַיִּיבִין, בְּלִבְדוֹ דִּינִדְעוּן לְמֵאן
מְבָרְכִין, וְדָא הִיא וְנִהְרֵוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם. אֶתָּא
רַבִּי יוֹסִי וּנְשָׁקִיָּה, אָמַר כַּמָּה שְׁפִיר מְלָה דָא,
וּמְתִיקָא לְחַפָּא.

הַשְׁתָּא אֵית לְדִיִּיקָא, אִי הֵאִי אַחֲרֵית הַיָּמִים,
אִיָּהִי כּוֹס דְּבְרָכָה מִמֶּשׁ, מַהוּ הֵר בֵּית
יִי, הָוּה לִיָּה לְמַכְתָּב הַכִּי, וְהִיָּה אַחֲרֵית הַיָּמִים
נִכּוֹן יִהְיֶה בְּרֹאשׁ הַהָרִים. מַהוּ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים
נִכּוֹן יִהְיֶה הֵר בֵּית יִי. אָמַר לִיָּה, אַחֲרֵית
הַיָּמִים אִיָּהוּ אִילְנָא כְּלָא, מִרִישִׁיָּה וְעַד סִיפֵיָּה,
דְּהוּא אִילְנָא דְטוֹב וְרַע. וְאֶתָּא קָרָא לְבָרָא
בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, וְאֶפִּיק הֵר בֵּית יִי, דָּא טוֹב
בְּלָא רַע. הֵר בֵּית יִי וְדָאֵי דְלִית תְּמָן חוּלְקָא
לְסִטְרָא אַחְרָא, דְּהֵא אַתְּבָרִיר הֵר בֵּית יִי, מַגּוּ
אִילְנָא דְאִיָּהוּ אַחֲרֵית הַיָּמִים. וְדָא אִיָּהוּ כּוֹס
דְּבְרָכָה, דְּאִיָּהוּ נִכּוֹן בְּרֹאשׁ הַהָרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זַכָּאָה אֶרְחָא דָא, דְּזַכִּינָא לְהֵאִי
מְלָה. אָמַר לִיָּה מִמֵּאן שֶׁמַּעֲתָ לָהּ. אָמַר
לִיָּה, יוֹמָא חָדָא הוּינָא אֲזִיל בְּאַרְחָא, וְשֶׁמַּעֲנָא
וְחַמִּינָא לִיָּה לְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, (נ"א לְרַבִּי שֶׁמַּעוּן)
דְּהוּה דְרִישׁ לְהֵאִי קָרָא לְרַבִּי אַחָא, וּכְיִןן
דְּשֶׁמַּעֲנָא חֲדִינָא בֵּיהּ, וְנִטְרִינָא לִיָּה צְרִיר
בְּכַנְפָא דְלְבוּשָׁאֵי, דְלָא יִתְעַדִּי מִנָּאִי לְעַלְמִין.
אָמַר לִיָּה, וְדָאֵי מְלָה קְדִישָׁא דָא, מִנְהִירוּ
דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא אַתְּנַהִיר. זַכָּאָה דָּרָא, דְּקִיִּימִי
עַלְמָא וְסַמְכוּי, שְׁרִיִן בְּגוּיָה. וְאִי אַנְתָּ צְרִירָת
לְהֵאִי מְלָה בְּקֶשֶׁרָא חָדָא דְלָא יִתְעַדִּי מִינָּה.
אַנָּא אֶצְרוּר לָהּ בְּתַלְתִּין, אוֹ בְּאַרְבָּעִין קְשָׁרִין
בְּכִיטָאֵי, דְלָא יִתְעַדִּי מִינָּאִי לְעַלְמִין. (כַּאן חֲסֵר).

עַל הֵהִיא מְלָה דְאַחְמִי קְדִישָׁא בְרִיף הוּא
לְמִשְׁה, בְּגִין דְאַף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל חָבִין
קָמִיָּה בְּכָל דָּרָא וְדָרָא, לָא בְּעֵי מֵאן דִּיִּיקָא

שְׁכַתוֹב (הושע א) תְּחַלֵּת דְּבַר ה' בְּהוֹשֵׁעַ. הָרִי בָּאָרוּ אֶת הַדָּבָר. וְעַל כֵּן הָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם וְגו'. וּמִשׁוֹם כִּף בְּרַף אוֹתָם בְּכַמָּה בְּרִכּוֹת, לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה וְלִהְיִיבָם לְאֲבִיהֶם שְׁבִשְׁמַיִם, וְלֹא זֶה מִשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁמָּחַל עַל חֲטָאֵיהֶם וְהִתְנַקּוּ לְפָנָיו.

מַה כְּתוּב בְּאַלְיָהוּ? (מלכים א-ט) וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רְתֵם אֶחָד וְגו'. אָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם, אֵשֶׁה אֶחַת שְׁלַחַת לְיִשְׂרָאֵל וּדְבוּרָה שְׁמָה, שְׁכַתוֹב (שופטים ד) וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תְּמָר דְּבוּרָה. זֶהוּ רְתֵם. וְהַחֲזִירְתֶּם לְמוֹטֵב, שְׁכַתוֹב (שם ה) עַד שֶׁקָּמְתִי דְבוּרָה. וְאֲנִי נִכְנָסְתִי בְּיַגְיָהֶם, וְהִכְרַזְתִּי לְפָנֵיהֶם וְלֹא יִכְלָתִי.

עַד שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב, הַתְּגַלָּה עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לוֹ, מַה לָּךְ פֶּה אֲלֵיָהוּ? בְּרֵאשׁוֹנָה הָיִית מְקַטְרֵג וּמְקַנָּא עַל הַבְּרִית, וּמִשְׂרָאִיתִי בְּךָ שֶׁקָּנַאתְ עָלֶי בְּאוֹתָהּ בְּרִית, נִטְלֵתִי אוֹתָהּ בְּרִצּוֹנִי שֶׁל מֹשֶׁה וְנִתְמַתִּי לָךְ, עַד שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה אוֹמֵר, (במדבר כח) הַנְּנִי נִתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. עֲכָשׁוּ שֶׁהוּא שָׁלָף, אֵינִי רְאוּי לָךְ לְקַטְרֵג עָלָיו, הָיָה לָךְ לְהַשְׁאִיר אֶת קְנָאֲתְךָ לִי, כְּמוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה שֶׁהִיָּתָה שְׁלִי, נִתְמַתִּי אוֹתוֹ לִידֵי אַחֵר וְלֹא קַטְרַגְתִּי עָלָיו.

מַה לָּךְ פֶּה. מַה זֶה פֶּה? בְּרִית הַקְּדוֹשׁ פֶּה ה' הִיא. כִּינּוֹן שֶׁלֹּא רְצִיתִי לְהִנִּיחַ לִי אֶת פִּיךָ, יִבְרָא בְּמִקּוֹם שֶׁל אוֹתוֹ הַפֶּה. שְׁנִינּוּ, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הַעֲבָרָה מִמֶּנּוּ אוֹתָהּ מִתְּנָה שְׁנֵתֵן לוֹ מֹשֶׁה. שְׁשִׁנִּינוּ, מַה שְׁכַתוֹב (מלכים א-ט) וַיִּלְךְ בְּכַח הַאֲכִילָה הֵהִיא וְגו'. עַד הֵר הָאֱלֹהִים חוֹרְבָה. לְמַתְבַּע מִתְמָן, וְכִי מִתְמָן הָיָה בְּעֵי. אֵלֶּא לְמַתְבַּע כְּמִלְקָדְמִין, מֵהֵהוּא דִּירִית בְּהַר הָאֱלֹהִים, בְּרִית דָּא. פְּנַחֵס הוּא אֲלֵיָהוּ, וְדָאִי

עֲלֵיָהוּ דְלִטּוּרִין. מְנַלְן. מְהוֹשֵׁעַ, דְכַתִּיב, (הושע א) תְּחַלֵּת דְּבַר יְי' בְּהוֹשֵׁעַ, הָא אוֹקְמוּהָ מְלָה. וְעַל דָּא (הושע ב) וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם וְגו'. וּבְגִין דָּא בְּרִיךְ לֹוֹן בְּכַמָּה בְּרַפְאֵן, לְאֵהֲדָרָא בְּתִיבְתָא, וְלֵאֲתָבָא לֹוֹן לְגַבֵּי אַבוּהוֹן דְּבִשְׁמַיָא, וְלֹא אַעֲדֵי מִתְמָן, עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָחַל עַל חוֹבֵיָהוּ, וְאַתְנַקֵּיאוּ קָמִיהָ.

אַלְיָהוּ מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (מלכים א יט) וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רְתֵם אֶחָד וְגו', אָמַר מְאָרִיָּה דְעֵלְמָא, אֶתְתָא חָדָא שְׁדַרְת לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל, וּדְבוּרָה שְׁמָה, דְכַתִּיב, (שופטים ד) וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תְּמָר דְבוּרָה. דָּא הוּא רְתֵם, וְאַהֲדַרְת לֹוֹן לְמוֹטֵב, דְכַתִּיב, (שופטים ה) עַד שֶׁקָּמְתִי דְבוּרָה. וְאֲנִי עֲאֵלִית בְּיַגְיָהוּ, וְאַכְרַזִּית קָמִיָּהוּ וְלֹא יִכְלָנָא. עַד דְּהוּא יְתִיב, אֶתְגַּלִּי עָלֶיָהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לֵיהּ מַה לָּךְ פֶּה אֲלֵיָהוּ, בְּקַדְמִיתָא קָא הָוִית מְקַטְרַגָּא וּמְקַנָּי עַל בְּרִית, וּמִדְחַמִּינָא בְּךָ דְקַנְיַת עָלֵי בְּהֵהוּא בְּרִית, נִטְלִית לֵיהּ בְּרַעוּ דְמֹשֶׁה, וְיַהֲיִבְנָא לָךְ, עַד דְּמֹשֶׁה הָוָה אָמַר (במדבר כח) הַנְּנִי נִתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. הַשְׁתָּא דָּאִיהוּ דִּילָךְ, לֹא אֶתְחַזִּי לָךְ לְקַטְרַגָּא עָלָיו, הָוָה לָךְ לְמַשְׁבַּק קְנוּיָיךְ לִי, כְּמָה בְּקַדְמִיתָא דְהוּא דִּילִי, שְׁבַקְנָא לֵיהּ לִידָא אַחְרָא, וְלֹא קַטְרִיגְנָא עָלָיו.

מַה לָּךְ פֶּה, מַאי פֶּה. בְּרִית קָיִמָא, פֶּה יְי' אִיהוּ. כִּינּוֹן דְלֹא בְּעֵאת לְשַׁבְקָא לִי פּוּמָךְ, אַתְבְּרִי בְּאַתֵּר דְהֵהוּא פּוּמָא. תְּנֵן, בְּהֵהִיא שְׁעֵתָא, אַתְעַפֵּר מִנִּיהּ הֵהוּא נְבִזְבִּזָא דִּיהִב לֵיהּ מֹשֶׁה. דְתֵנֵן, מַאי דְכַתִּיב, (מלכים א יט) וַיִּלְךְ בְּכַח הַאֲכִילָה הֵהִיא וְגו'. עַד הֵר הָאֱלֹהִים חוֹרְבָה. לְמַתְבַּע מִתְמָן, וְכִי מִתְמָן הָוָה בְּעֵי. אֵלֶּא לְמַתְבַּע כְּמִלְקָדְמִין, מֵהֵהוּא דִּירִית בְּהַר הָאֱלֹהִים, בְּרִית דָּא. פְּנַחֵס הוּא אֲלֵיָהוּ, וְדָאִי